ห้องสมุด
วิทยาลัย

การต่อเนื่องของรูปทรง

CONNECTION OF FORM

นาย ชนิศร์ หุตานนท์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปบัณฑิต

สาขาประติมากรรม

ภาควิชาประติมากรรม

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2529

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้นับเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต

.....

(อาจารย์ นนทิวรรธน์ จันทนะผะลิน)

คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ วิชัย สิทธิรัตน์)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย หุนสวัสดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วระ อิษวาส)

..... กรรมการ

(อาจารย์ เข็มรัตน์ กองสุข)

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ .....

(อาจารย์ วิชัย สิทธิรัตน์)

กิตติกรรมประกาศ

คุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์
และผู้ซึ่งให้การสนับสนุนแก่ข้าพเจ้า
แสงประทีปแห่งความปัญญาที่ข้าพเจ้าได้รับ
ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึก และขอกราบ
ขอบพระคุณมา ณ โอกาสอันควรนี้.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประวัติการศึกษา

ชื่อ	นายชนิศร์ หุตานนท์
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
เกิด	12 กันยายน 2500
สถานศึกษา	– โรงเรียนจันทรวิทยา – โรงเรียนพรประสาทวิทยา – โรงเรียนวัดนวลนรดิศ – โรงเรียนอาชีวะศิลปศึกษา – คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาการที่สนใจ	ศิลปทุกสาขา
ปริญญาที่ได้รับ	อนุปริญญาศิลปบัณฑิต (จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	การต่อเนื่องของรูปทรง
ชื่อนักศึกษา	:	นาย ชนิศร์ หุตานนท์
สาขาวิชา	:	ประติมากรรม
ภาควิชา	:	ประติมากรรม
ปีการศึกษา	:	2529

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทคัดย่อ

สังคมของเรานั้นย่อมประกอบด้วยสังคมย่อย ๆ อยู่มากมาย นั่นคือสังคมของครอบครัว ครอบครัวก็ย่อมมีสังคมของตนเอง เด็กมีเพื่อนนักเรียน พ่อมีเพื่อนร่วมงาน และแม่ก็มีเพื่อนบ้าน ฯลฯ ความผูกพันของคนเราจึงมีการเชื่อมโยง เปรียบเหมือนสายใยที่เป็นร่างแหซึ่งคอยยึดเหนี่ยวผู้คนเหล่านั้นเอาไว้ ข้าพเจ้าได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มคนในสังคมเขาเหล่านั้นอาจเป็นเพื่อน เป็นญาติ เป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ซึ่งมีสายใยแห่งความสัมพันธ์กันอยู่

จากประสบการณ์และความรู้สึกถึงความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่ข้าพเจ้าได้รับนี้ ข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานประติมากรรม โดยอาศัยรูปทรงของปะการัง, กระดูกของสัตว์และหินมาเป็นสื่อเพื่อแสดงถึงความหมายของรูปทรงที่เป็นกลุ่มและมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง

สารบาญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1.	ภาพถ่ายกลุ่มคน.....	2 ก
2.	ภาพปะการังและกระดูก.....	2 ข
3.	ภาพร่างแสดงความคิดในลักษณะ 2 มิติ.....	4 ก
4.	ภาพถ่ายงานที่แสดงจากภาพร่างในลักษณะ 3 มิติ.....	4 ข
5.	รูปถ่ายผลงานประติมากรรมโครงการวิทยานิพนธ์	
	5.1 ประติมากรรมชิ้นที่ 1.....	10 ก
	5.2 ประติมากรรมชิ้นที่ 2.....	10 ข
	5.3 ประติมากรรมชิ้นที่ 3.....	10 ค
	5.4 ประติมากรรมชิ้นที่ 4.....	10 ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบาญภาคเนื้อหา

	หน้า
บทนำ	1
ก. แนวคิดจุดบันดาลใจในการสร้างสรรค์	2
ข. วิธีการคิดและการดำเนินงาน	3
– แนวทางในการสร้างสรรค์	
– องค์ประกอบ	
– การร่างความคิด	
ค. วิธีการจัดวางองค์ประกอบ	5
การวิเคราะห์งานประติมากรรมทางด้านองค์ประกอบ	6
เส้น, รูปทรง, ปริมาตร, พื้นผิว, เนื้อที่ว่าง และวัสดุ	
เกี่ยวกับการสร้างสรรค์	8
งานประติมากรรม ชิ้นที่ 1	
งานประติมากรรม ชิ้นที่ 2	
งานประติมากรรม ชิ้นที่ 3	
งานประติมากรรม ชิ้นที่ 4	
ปัญหาในการสร้างสรรค์	11
สรุป	12

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทนำ

การสร้างสรรค์งานศิลปะนับได้ว่าเป็นขบวนการอันสำคัญที่ต้องอาศัยธรรมชาติแวดล้อม และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาเป็นปัจจัยในการสร้างสรรค์ และสิ่งแวดล้อมที่ข้าพเจ้านำมาเป็นส่วนประกอบที่จะสร้างสรรค์ศิลปะในครั้งนี้คือ มนุษย์ด้วยกันนั่นเอง แต่ในการแสดงออกของข้าพเจ้ามิได้มุ่งแสดงถึงรายละเอียดของรูปทรงของมนุษย์ หากแต่เป็นความสนใจที่มีต่อจังหวะของคนที่ยืนอยู่เป็นกลุ่ม คนเหล่านั้นที่ต้องมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามสถานที่ต่าง ๆ เพราะมีจุดมุ่งหมายเดียวกันและคนในสังคมเดียวกันก็ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ติดต่อกัน ต้องมีส่วนรับผิดชอบซึ่งกันและกัน พึ่งพาอาศัยกันในระบบของสังคม ไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือตามชนบทก็ตาม จึงเกิดเป็นความสัมพันธ์

ในธรรมชาติยังมีสรรพสิ่งให้เราได้สังเกตและศึกษาอีกมากมาย สำหรับข้าพเจ้า ชิ้นกระดูกและปะการังที่ผุกร่อนไปตามกาลเวลา ในความรู้สึกของข้าพเจ้าที่ได้เห็นสิ่งเหล่านี้ มันได้แนะให้ข้าพเจ้าได้นึกถึงรูปทรงของคนบางส่วนโดยคร่าว ๆ มันคล้ายกับการมองเห็นภาพของคนที่ไม่ชัดเจน หรือมองเงาที่ไม่ได้แสดงรายละเอียดของคนให้เห็นเด่นชัด มันได้ช่วยเข้าไปตอกย้ำในความรู้สึกบางอย่างที่ข้าพเจ้าประทับใจในรูปทรงของคนอีกด้วย อีกทั้งลักษณะของปะการังซึ่งเป็นสิ่งที่มีชีวิตชนิดหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขาคล้ายกิ่งของต้นไม้ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เส้นสายของปะการังที่มีลักษณะที่เป็นกิ่งยื่นออกมา เป็นลักษณะเฉพาะของตัวมันเอง การต่อเนื่องของเส้นของปะการังทำให้เกิดรูปทรงที่ต่อเนื่องด้วย

ทั้ง 2 ทัศนคติที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ เป็นปัจจัยทางความคิดที่ข้าพเจ้านำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ประติมากรรมในลักษณะส่วนตัว โดยอาศัยจังหวะของกลุ่มคนที่น่าสนใจ และรูปทรงที่ต่อเนื่องของปะการังมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ จึงได้เกิดเป็น "การต่อเนื่องของรูปทรง"

แนวความคิดจุดบันดาลใจในการสร้างสรรค์

แรงบันดาลใจที่ทำให้สร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้ เกิดจากความประทับใจในจังหวะของกลุ่มคนที่อยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ จังหวะของกลุ่มคนในที่นี้หมายถึง จังหวะที่เกิดจากรูปร่างและสัดส่วนของคนที่แตกต่างกัน เช่น สูง ต่ำ อ้วน ผอม และกลุ่มคนที่ยืนชิดกันบ้าง ห่างกันบ้าง และยืนซ้อนกันบ้าง กลุ่มคนในครอบครัวที่เดินจูงมือกัน เพื่อที่เดินกอดคอกัน หนุ่มสาวที่เดินโอบไหล่หรือคล้องแขน และลักษณะการเคลื่อนไหวของแขนขาของคนที่กำลังก้าวเดิน จังหวะต่าง ๆ ในรูปทรงของกลุ่มคนเหล่านั้น จึงเป็นเหตุผลให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

รูปทรงของปะการังและกระดูกสัตว์เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้ด้วย ลักษณะของเส้นและรูปทรงของปะการังที่มีร่างเป็นกิ่งคล้ายกิ่งไม้ แต่ปะการังมีกิ่งที่เหยียดตรงและสั้นกว่ากิ่งไม้ และปลายกิ่งของปะการังส่วนใหญ่จะกลมมน กิ่งก้านของปะการังบางที่ยังมีลักษณะที่คล้ายแขนขาของคน รูปทรงของปะการังจึงทำให้ข้าพเจ้านึกถึงรูปทรงของคนอยู่เสมอ และข้าพเจ้าก็ได้นำเอาลักษณะของเส้นและรูปทรงที่มีความเรียบง่ายของปะการังมาใช้ในงานประติมากรรมในชุดนี้ด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพถ่ายกลุ่มคน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพปะการังและกระดูกสัตว์

วิธีคิดและการดำเนินงาน

แนวทางในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าสนใจในรูปทรงของกลุ่มคนซึ่งมีการวางจังหวะของรูปทรงเป็นลักษณะ 3 มิติ รูปทรงที่อยู่ห่างกันจะทำให้เกิดระยะระหว่างรูปทรง และการทับซ้อนของรูปทรงด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความลึก DIMENSION ถ้าเรามองดูผู้คนโดยการมองผ่านแผ่นกระจกฝ้า เราจะมองเห็นผู้คนเพียงราง ๆ เรียบง่าย เราจะเห็นเพียงรูปทรงที่เป็นโครงสร้างใหญ่ ๆ เท่านั้น อาจจะเห็นบ้างก็เป็นเพียงส่วนแขนขาที่ยื่นออกมาจากลำตัว แต่ก็จะไม่มีรายละเอียดเช่นเดียวกับรูปทรงของปะการังซึ่งมีกิ่งก้านยื่นออกมาคล้ายแขนขาของคน มันเป็นรูปทรงที่ดูเรียบง่าย SIMPLIFY FORM ซึ่งถูกธรรมชาติตัดทอนลดรายละเอียด DETAIL ลง ซึ่งเมื่อมองดูรูปทรงทั้ง 2 แล้วเป็นรูปทรงที่ใกล้เคียงคล้ายคลึงกัน

แนวทางในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าจึงเกิดจากลักษณะของรูปทรงทั้ง 2 โดยการนำเอาจังหวะของกลุ่มคนที่มีความสูงต่ำไม่เท่ากันและระยะห่างระหว่างรูปทรงแต่ละรูปทรงมาใช้เป็นสื่อ ส่วนลักษณะที่ได้จากปะการังคือเส้นรอบนอก OUT LINE อันเรียบง่ายและกิ่งก้านของปะการังที่ยื่นออกมาและพุ่งชี้ไปในทิศทางต่าง ๆ กันอย่างเป็นอิสระ ความกลมมนของกิ่งก้านปะการังซึ่งทำให้เส้นรอบนอกของปะการังดูเลื่อนไหลได้อย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

การร่างรูปจากความคิด (SKETCH)

จากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ข้าพเจ้าเริ่มมีความคิดเพื่อที่จะค้นหารูปทรงนี้มาจากกลุ่มคนโดยอาศัยรูปทรงของปะการังเข้าช่วย โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงของรูปทรงแต่ละรูปทรงให้ต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

1. กำหนดโครงสร้างของรูปทรง โดยกำหนดโครงหลักในแนวตั้ง และมีแขนยื่นออกมาเกือบเป็นมุมฉาก โดยจัดเป็นคู่ ๆ และให้รูปทรงแต่ละคู่มีการเชื่อมโยงกัน

2. สร้างเส้นรอบนอก เพื่อกำหนดรูปทรงในภาพร่างบนกระดาษให้สมบูรณ์ก่อน แล้วจึงปรับแต่งให้รูปทรงทั้งหมดดูสมบูรณ์ตามจินตนาการของตนเอง

3. สร้างรูปทรงในด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีเดียวกัน คือ ร่างรูปบนกระดาษให้เป็นรูปร่างตามจินตนาการ

4. พยายามปรับแต่งและแก้ไขจนเป็นที่พอใจ

5. ขยายรูปทรงที่ต้องการให้เป็น 3 มิติ ในรูปของดินน้ำมัน ซึ่งจะทำให้สามารถมองเห็นรูปร่างที่เป็นจริงได้อย่างสมบูรณ์

6. ปรับปรุง เส้น รูปทรง ปริมาตร และแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งรูปทรงโดยละเอียด

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สงวนลิขสิทธิ์

ภาพร่าง 2 มิติ

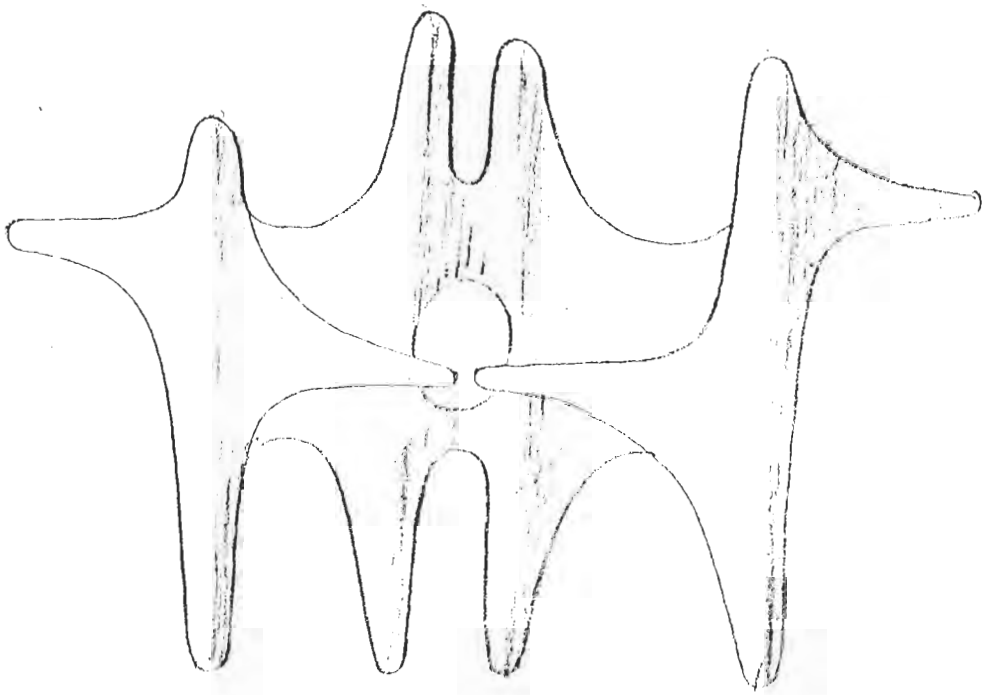

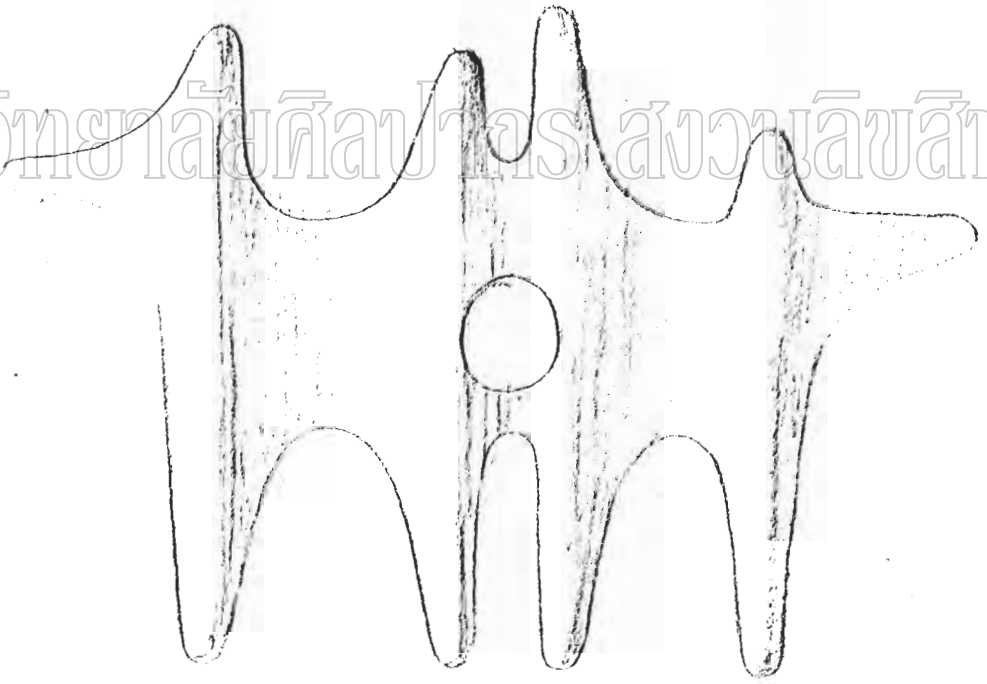

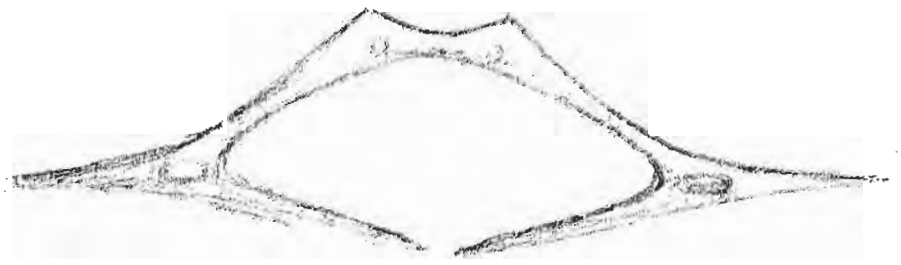

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

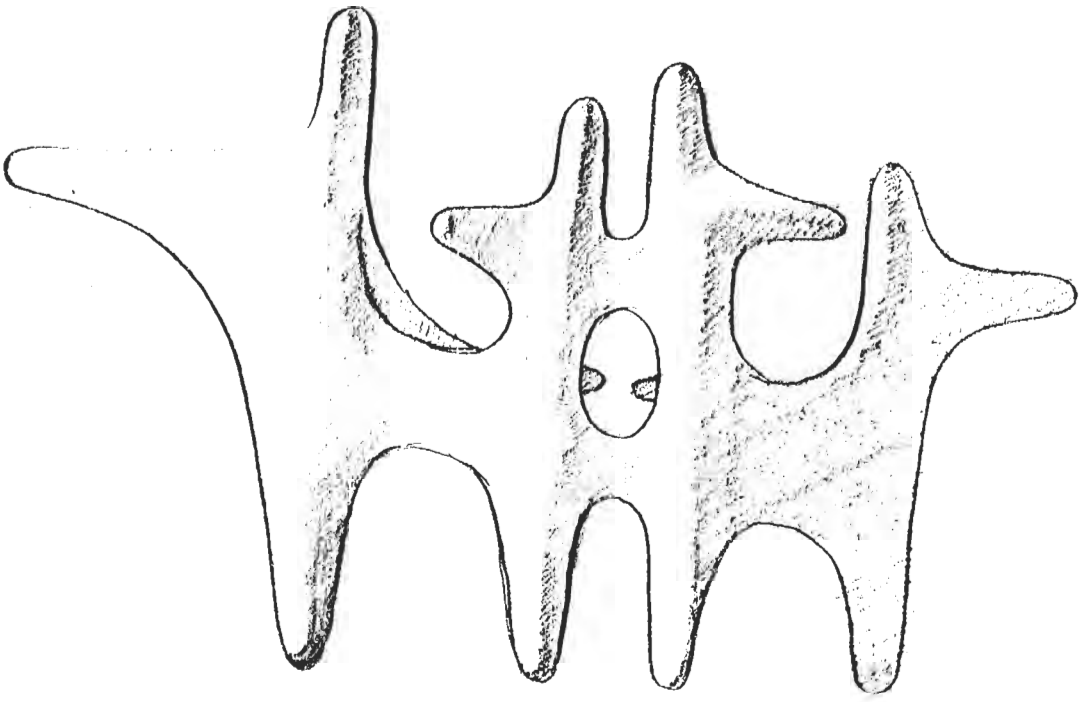

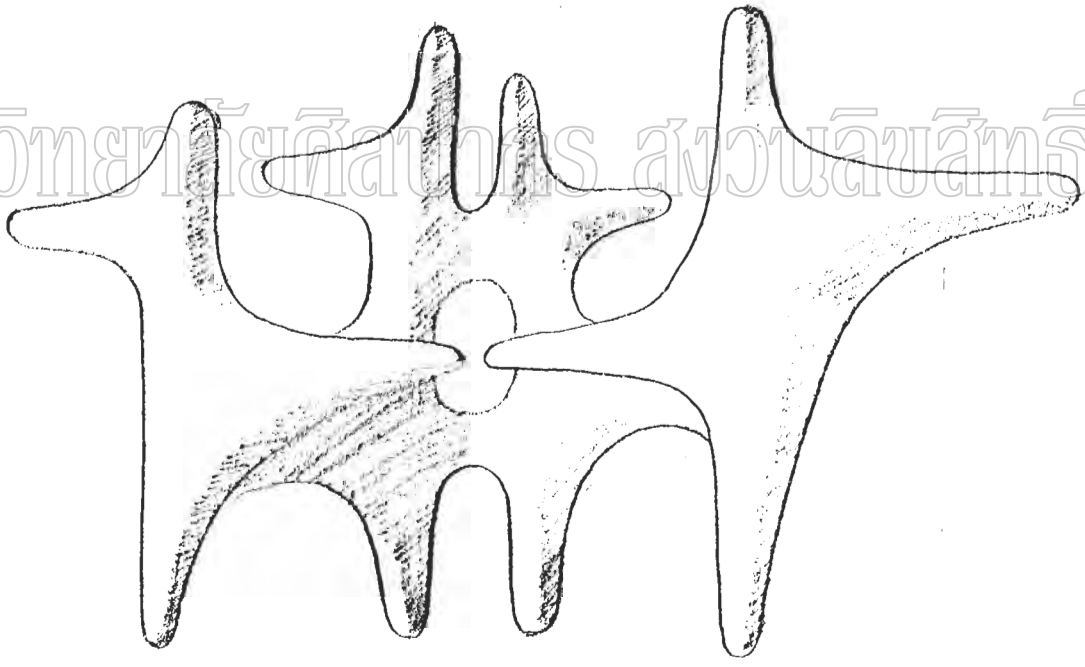

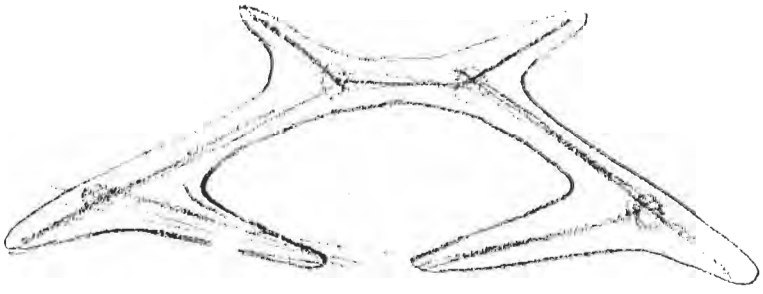

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

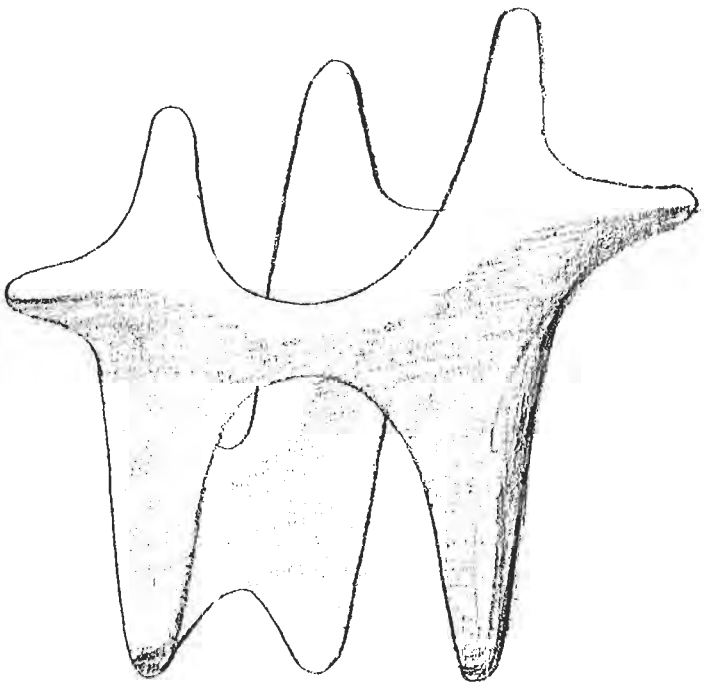

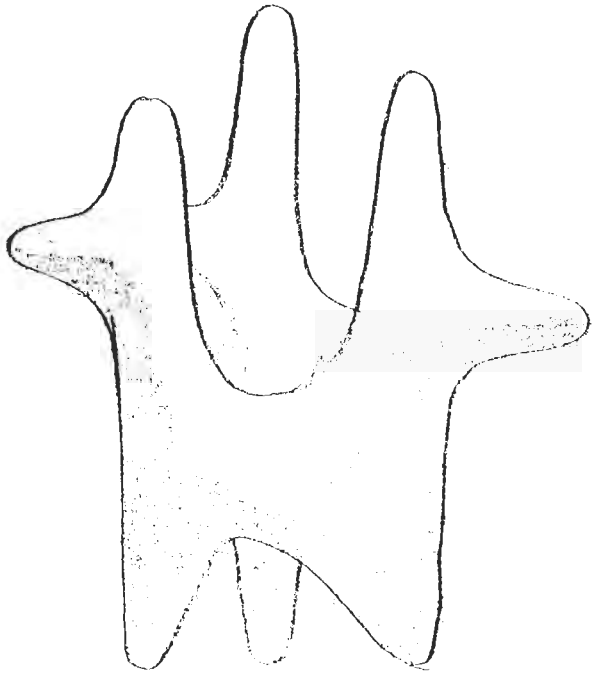

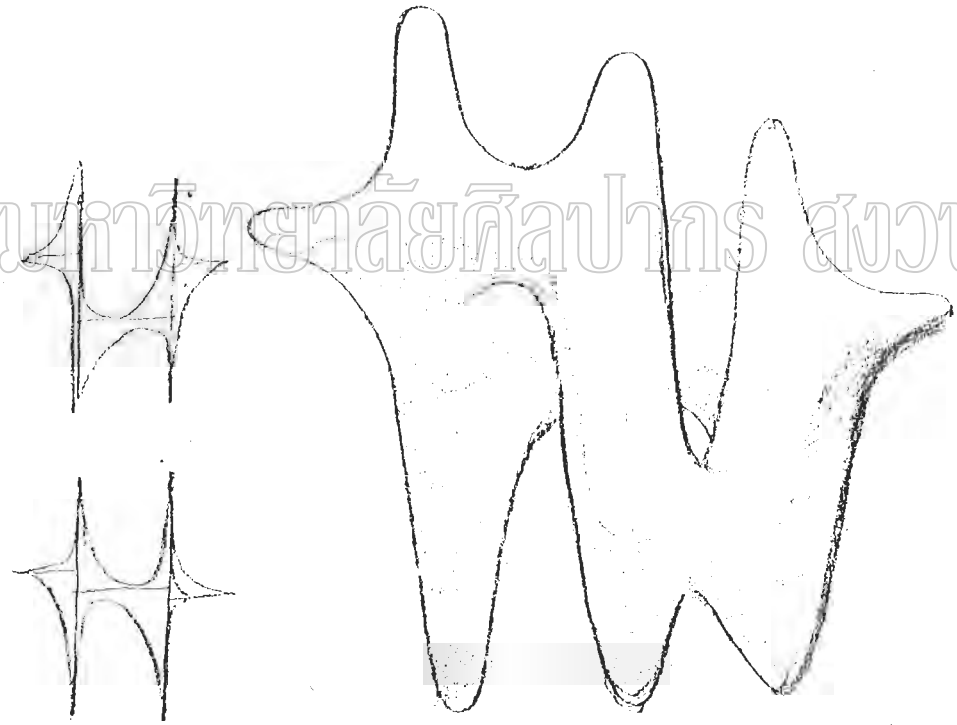

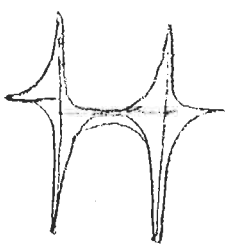

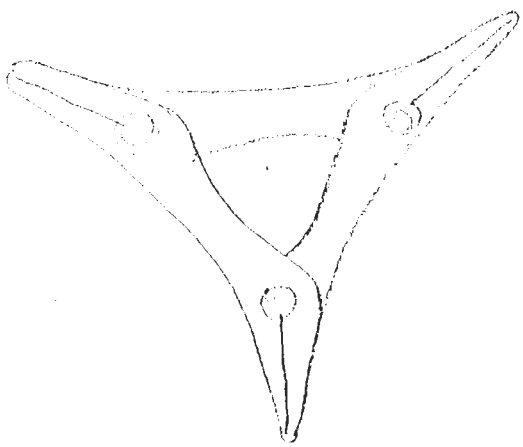

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

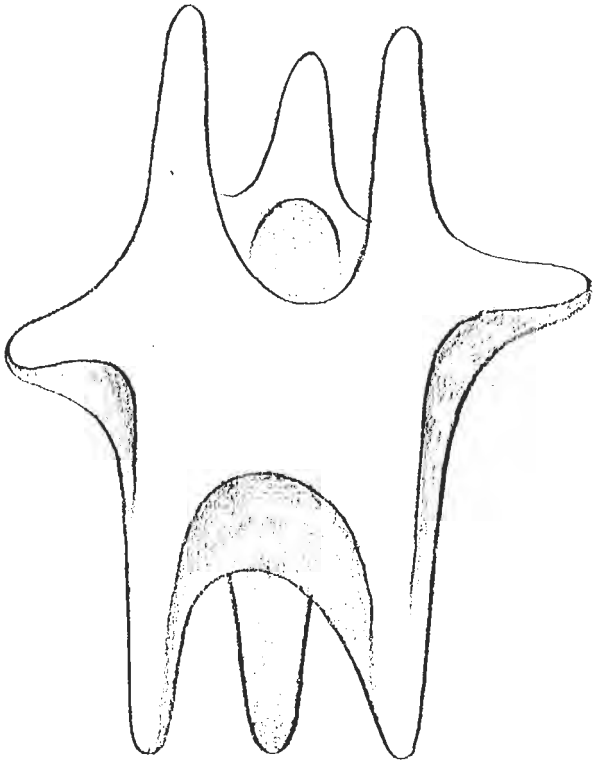

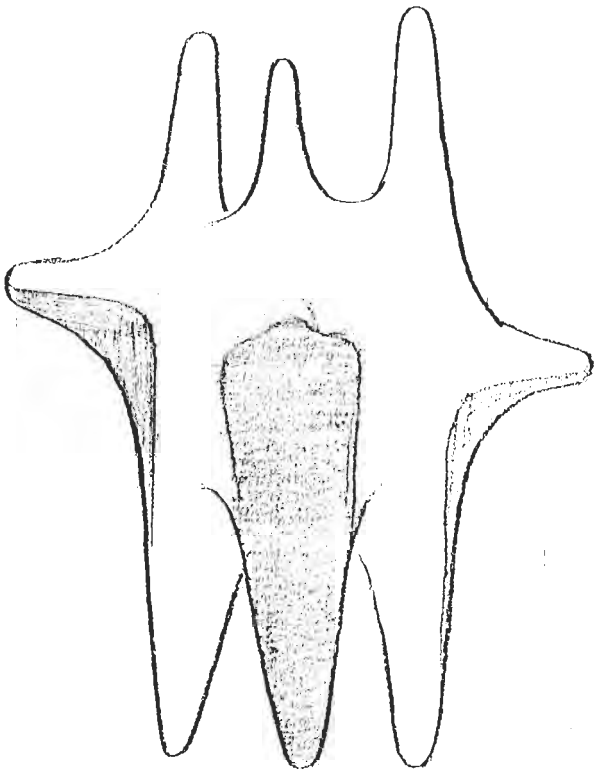

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

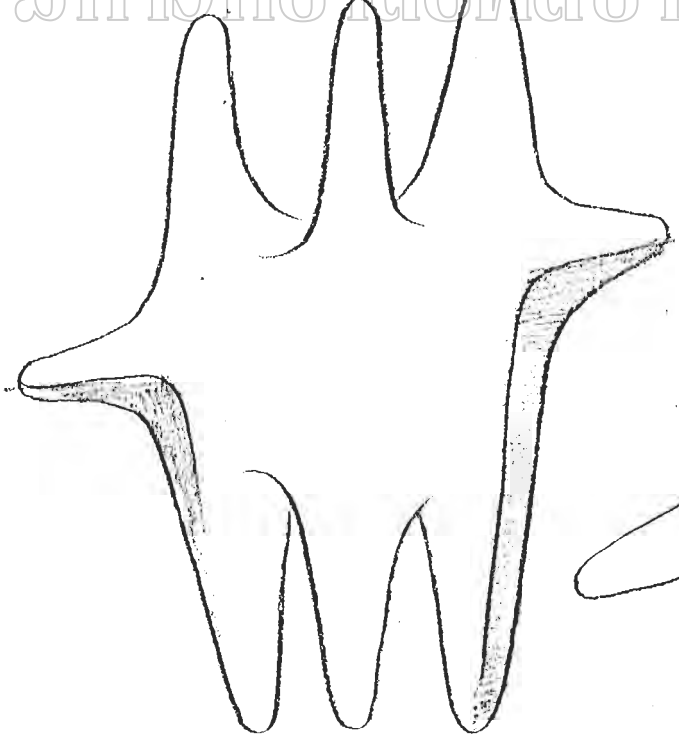

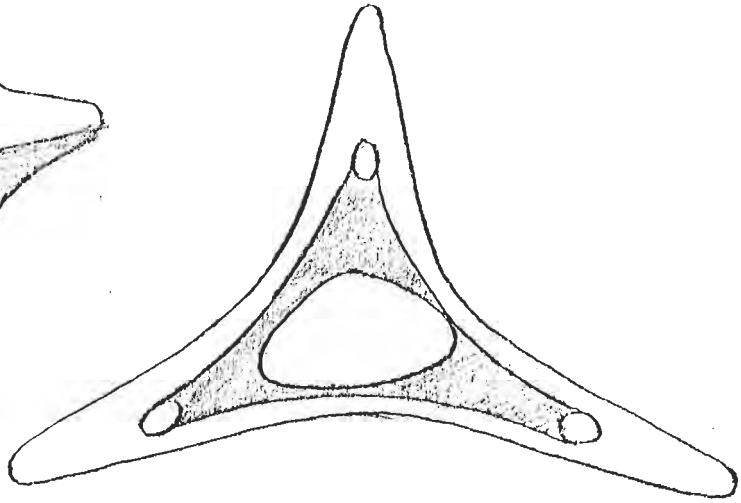

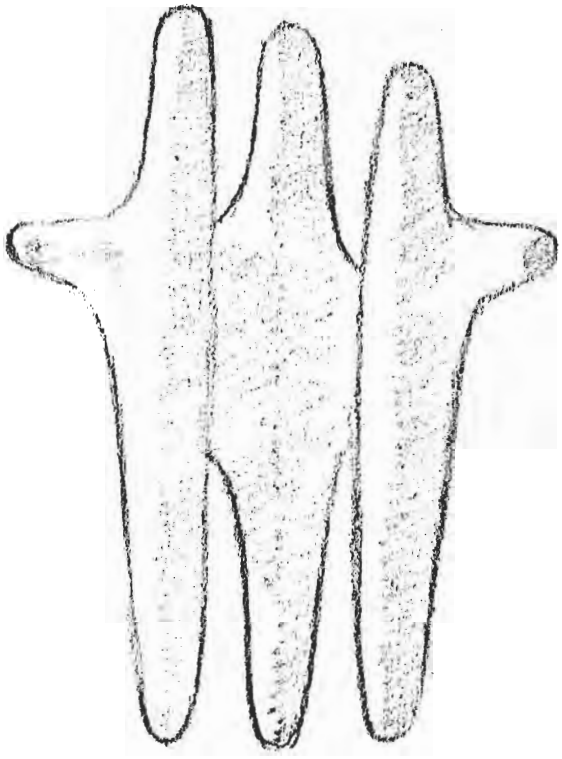

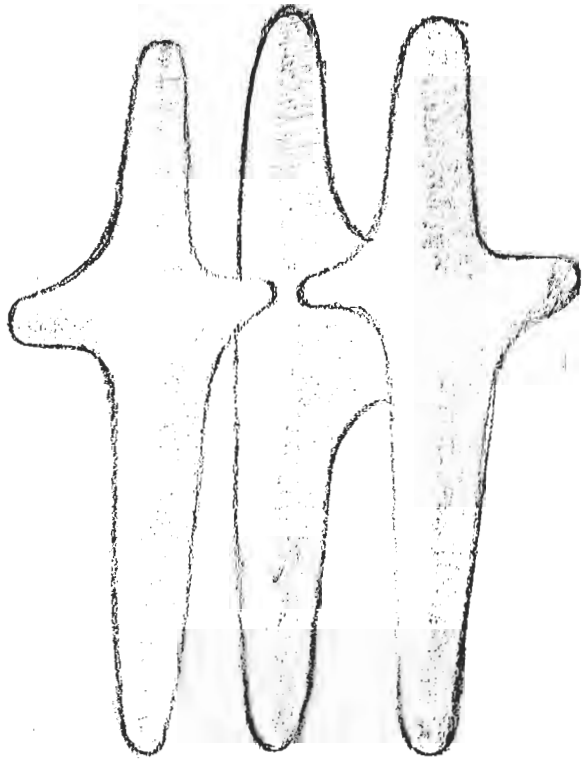

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

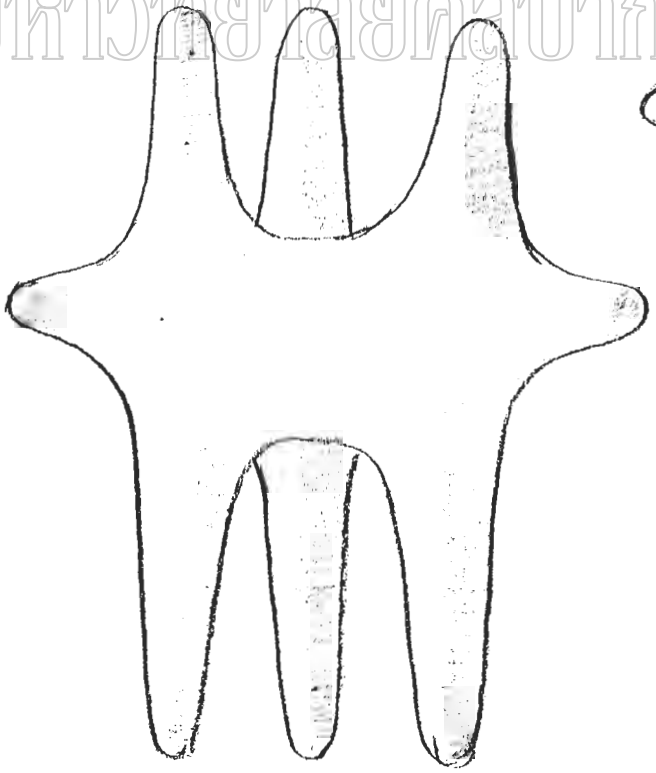

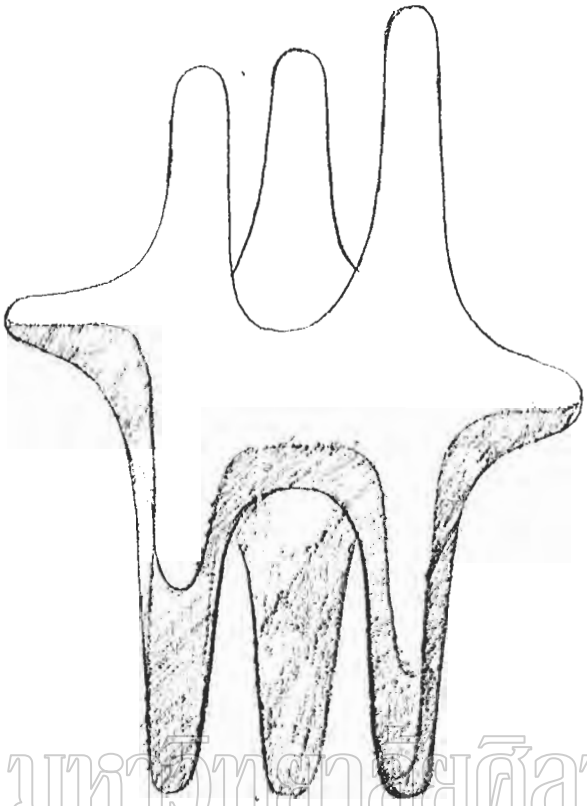

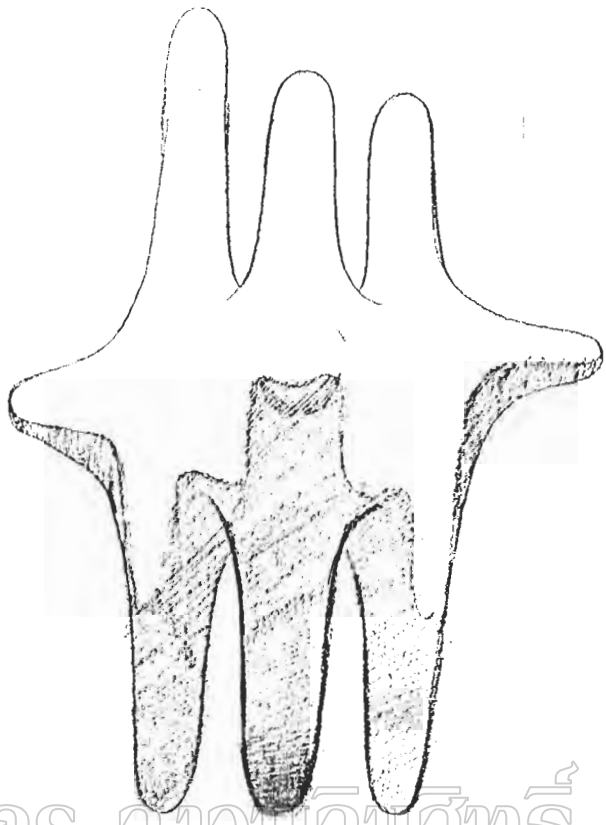

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

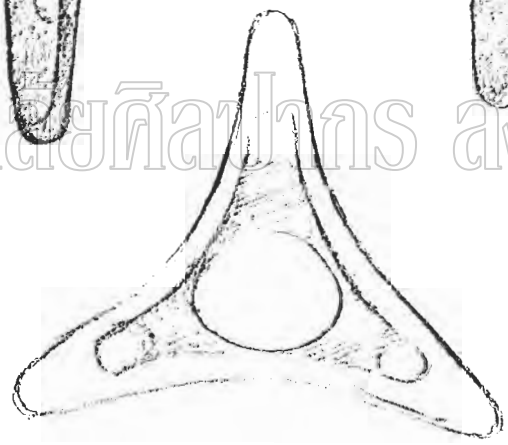

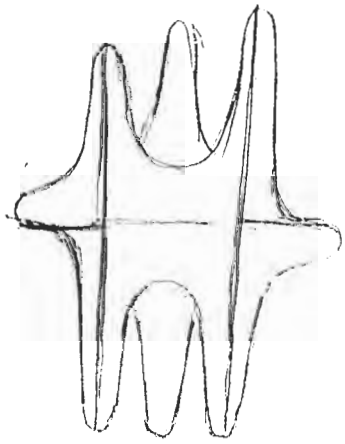

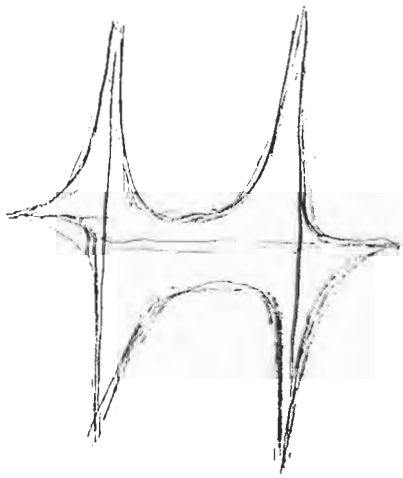

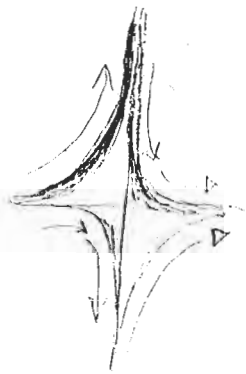

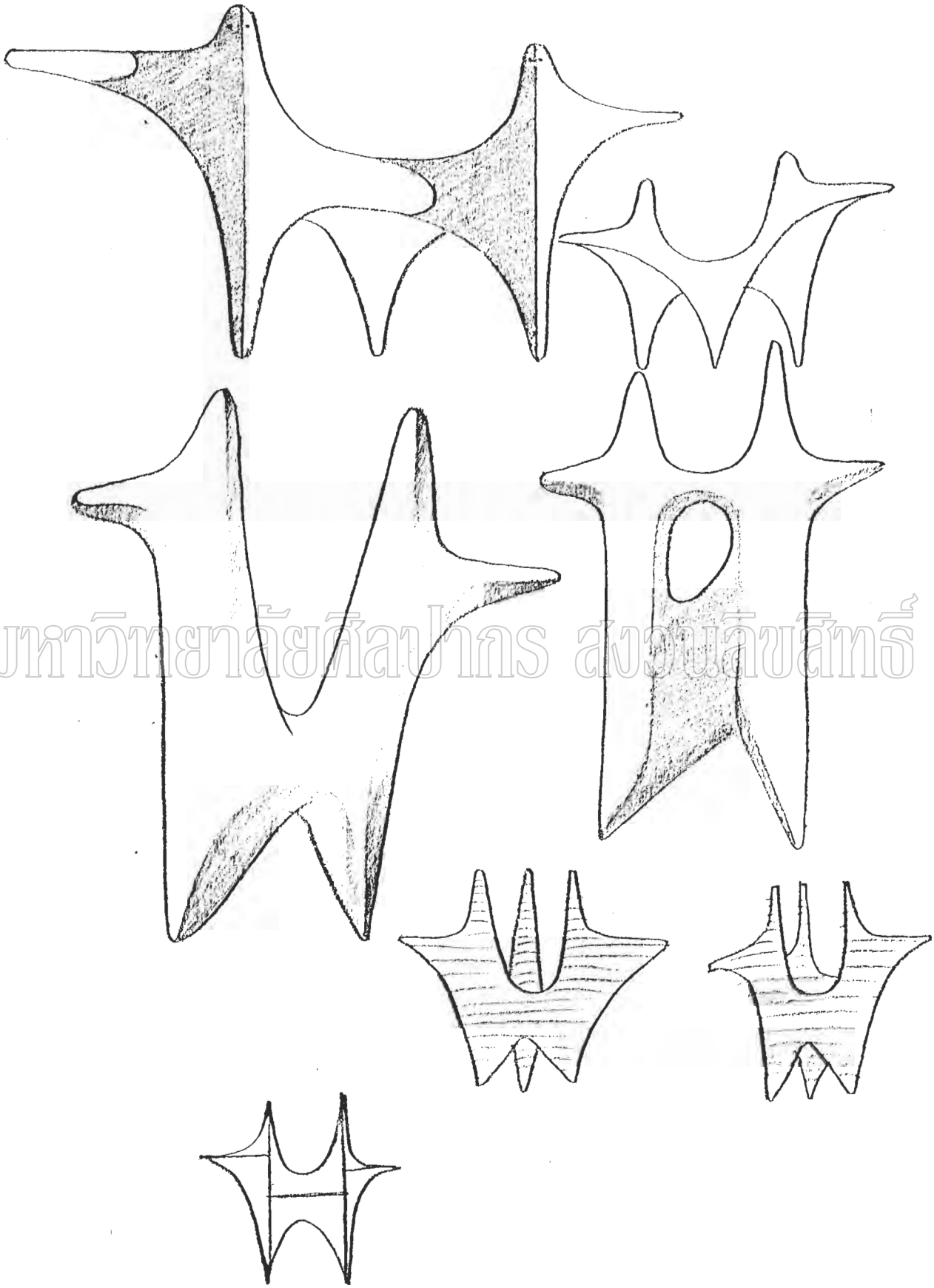

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพร่าง 3 มิติ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

วิธีวางองค์ประกอบ

จากข้อมูลเหตุผลที่กล่าวถึงจังหวะของกลุ่มคนและรูปทรงที่เป็นลักษณะโครงสร้างของปะการังและกระดูกสัตว์ จึงได้จัดวางองค์ประกอบรูปทรงที่เป็นกลุ่มในผลงานแต่ละชิ้นให้อยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกันไป การจัดวางรูปทรงนั้นต้องอาศัยการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ จากดาน PLANE เพื่อให้ทราบถึงตำแหน่งที่วางรูปทรงแต่ละรูปทรง การวางองค์ประกอบจึงต้องคำนึงถึงมุมมองทุก ๆ ด้านด้วย และเมื่อกำหนดตำแหน่งของรูปทรงได้แล้วก็จะเป็นการกำหนดตำแหน่งของแขน หรือ PLANE ที่จะใช้เชื่อมโยงระหว่างรูปทรง ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นแล้วว่า รูปทรงที่ถูกสร้างขึ้นมานั้น ได้จากจังหวะของกลุ่มคน แต่มิได้นำรูปทรงของคนมาแสดง เป็นเพียงจัดเอาจังหวะของตำแหน่งต่าง ๆ ของรูปทรงคนมา และใช้รูปทรงที่ถูกลดทอนแล้วโดยธรรมชาติของปะการัง และรูปทรงของกระดูกสัตว์มาประกอบกันเพื่อให้ได้รูปทรงที่ต้องการ จึงทำให้เกิดเป็นรูปทรงใหม่ที่ได้รับการลดทอนเปลี่ยนแปลงรูปทรงเพื่อให้ได้ซึ่งเอกลักษณ์ในตัวของมันเอง

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

การวิเคราะห์งานประติมากรรมทางด้านองค์ประกอบ

ลักษณะของศิลปประเภทประติมากรรมนั้น จะมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวกว่างานศิลปประเภทจิตรกรรมก็ตรงที่เป็น 3 มิติ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ คือ จะต้องมี เส้น รูปทรง ปริมาตร เนื้อที่ว่าง พื้นผิว และวัสดุ ฯลฯ ยังมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมากมายที่เป็นส่วนประกอบเพื่อทำให้เกิดเป็นรูปทรง 3 มิติ ที่เรียกว่า "ประติมากรรม"

- เส้น (LINE)

ในที่นี้หมายถึง เส้นรอบนอก (OUTLINE) ซึ่งเป็นตัวที่กำหนดขอบเขตรูปทรง และเส้นยังเป็นสิ่งที่บอกทิศทาง ไม่ว่าเส้นตรงหรือเส้นโค้ง ซึ่งหมายถึง การพุ่งตรงไปและการเลื่อนไหลไปตามแนวโค้งนั้น สำหรับงานประติมากรรมของข้าพเจ้าซึ่งส่วนใหญ่เส้นรอบนอกเป็นเส้นโค้งเว้า ซึ่งประกอบเป็นรูปทรงที่ทำให้ดูเพรียว เส้นรอบนอก (OUTLINE) ซึ่งเป็นส่วนประกอบของรูปทรงยังทำให้เราเห็นโครงสร้างของรูปทรงว่ามีทิศทางอย่างไรด้วย เช่น รูปร่างของคนที่กำลังยืน เส้นรอบนอกแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างที่เป็นเส้นตรง หรือแขนที่กางออกซึ่งแสดงถึงโครงสร้างของแขนที่เป็นเส้นตรงยื่นตรงออกมาจากลำตัว เป็นต้น

- รูปทรง (FORM)

เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นจากส่วนประกอบย่อย ๆ มากมาย ในงานประติมากรรมของข้าพเจ้านั้น การประสานความคิดที่ได้จากเรื่องราวของกลุ่มคน รูปทรงของปะการังและกระดูกสัตว์ รูปทรงที่เกิดขึ้นจึงประกอบไปด้วยรูปทรงย่อย ๆ เชื่อมโยงกันด้วยเส้นรอบนอก รูปทรงที่ดูโปร่งเกิดจากการวางตำแหน่งของรูปทรงตามจุดต่าง ๆ และการเชื่อมโยงรูปทรงด้วยเส้นโค้งเว้า ทำให้เกิดเป็นรูปทรงที่มีลักษณะเฉพาะตัว

- ปริมาตร (VOLUME)

ในงานชุดนี้ ข้าพเจ้าใช้เส้นรอบนอกที่เป็นเส้นโค้งมนและโค้งเว้า เป็นตัวนำสายตา

มหาวิทยาลัยศิลปากร ศูนย์วิทยทรัพยากร

ND
1023
.835
2529

ให้เลื่อนไหลไปตามส่วนต่าง ๆ ของรูปทรง ส่วนต่าง ๆ ในรูปทรงจึงประกอบด้วยปริมาตรทั้งสิ้น ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงความอิ่มตัวของรูปทรง ปริมาตรที่โค้งนูน (CONVEXITY) จะแสดงความสมบูรณ์บนพื้นผิวในขณะที่เส้นโค้งที่เว้าเข้ามาในรูปทรง (CONCAVITY) จะเป็นตัวกำหนดให้รูปทรงมีการหดและปริมาตรกับลักษณะของพื้นผิวจะเป็นตัวกำหนดลักษณะของแสงและเงาด้วย เพราะแสงที่มากระทบกับส่วนโค้งนูนและโค้งเว้านั้นจะเป็นผลให้เกิดพื้นที่ของเงา ซึ่งมีค่ามากสำหรับงานประติมากรรม

– พื้นผิว (TEXTURE)

ความเรียบลื่นของพื้นผิวบนปริมาตรที่โค้งมนและโค้งเว้าในงานของข้าพเจ้าส่งผลทางสายตาให้เห็นถึงความเนียนของผิวที่ไม่ขาดตอนลื่นไหลไปตามส่วนต่าง ๆ ตรงไปแล้วโค้งวนกกลับมาตามลักษณะของรูปทรงที่มีเส้นรอบนอกเป็นตัวกำหนด ลักษณะของเงาที่ขับส่วนที่สว่างที่โดนแสงจะทำให้ความเป็นปริมาตรดูเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

– เนื้อที่ว่าง (SPACE)

เกิดพร้อมรูปทรงเสมอ สำหรับงานประติมากรรมของข้าพเจ้า รูปทรงกินเนื้อที่ว่างในอากาศมาก แต่ดูโปร่งและเบา เพราะรูปทรงนั้นประกอบด้วยเส้นโค้งทั้งหมด ซึ่งทำให้เกิดเนื้อที่ว่างตามส่วนต่าง ๆ รวมทั้งเนื้อที่ว่างที่อยู่ภายในรูปทรงด้วย รูปทรงในงานจึงดูไม่ทึบตัน (ดูภาพร่างแสดงความคิด)

– วัสดุ (MATERIAL)

เป็นวัตถุที่เราสร้างขึ้นตามความคิดของเราเพื่อให้เกิดเป็นตัวตนจริง วัสดุที่ข้าพเจ้าใช้ในงานประติมากรรมชุดนี้ ข้าพเจ้าใช้ปูนพลาสเตอร์ เพราะปูนพลาสเตอร์มีลักษณะที่ขาวและสามารถขัดแต่งผิวให้เนียนตามความต้องการของข้าพเจ้าได้ วัสดุแต่ละชนิดให้ความรู้สึกที่ต่างกัน ปูนพลาสเตอร์ให้ความรู้สึกที่ขาวสะอาดและนุ่มนวลเมื่อมีผิวที่เรียบลื่น

002382 18 ก.ย. 2530

พลาสติกแข็ง (FIBER GRAFT) เป็นวัสดุอีกชนิดหนึ่งที่ข้าพเจ้านำมาใช้ เพราะให้ความรู้สึกได้ใกล้เคียงปูนพลาสเตอร์ และสามารถตกแต่งสีผิวได้ด้วย

เกี่ยวกับผลงานประติมากรรม

ประติมากรรมชิ้นที่ 1 ลักษณะโครงสร้างเป็นการต่อเนื่องของรูปทรง 4 รูปทรง ที่มีแขนยื่นออกมาและพุ่งออกจากกลุ่มไปในทิศทางต่าง ๆ กัน รูปทรงทั้งหมดถูกกำหนดให้อยู่ในแนวตั้ง และแขนของรูปทรงก็ตั้งฉากกับตัวของมันเอง รูปทรงทั้ง 4 ถูกเชื่อมโยงให้ต่อเนื่องด้วยเส้นรอบนอกที่เป็นเส้นโค้งเชื่อมโยงกันตลอดเกือบทั้งรูปทรง

การจัดองค์ประกอบของรูปทรง จัดให้รูปทรงคู่ที่อยู่ชิดกันถูกเชื่อมโยงด้วยเส้นโค้งทั้งด้านบนและด้านล่าง และตรงกลางถูกเจาะให้เกิดช่องว่าง (SPACE) ทำให้รูปทรงคู่นี้มีการเชื่อมโยงถึง 2 จุด ส่วนรูปทรงอีกคู่ที่อยู่ตรงกันข้ามกับคู่แรก มีเส้นที่พุ่งเข้าหากันเป็นแขนหรือส่วนที่กำลังจะเชื่อมโยงกันอยู่คู่หนึ่ง ซึ่งถ้ามองจากตรงกลาง แขนที่พุ่งเข้าหากันนั้นจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกันกับช่องว่างของรูปทรงคู่แรกพอดี รูปทรงทั้ง 4 ถูกจัดให้มีความสูงที่ลดหลั่นไม่เท่ากัน ซึ่งจะทำให้เกิดจังหวะของรูปทรง องค์ประกอบของรูปทรงทั้งหมดนี้เป็นการจัด เพื่อให้เนื้อที่ว่างในอากาศ (SPACE) เข้ามามีบทบาทต่อรูปทรง (FORM) จะสังเกตได้จากเส้นรอบนอกของรูปทรงทั้งหมดเป็นเส้นที่ไหลไปตามรูปทรงที่เป็นลักษณะโครงสร้าง คือมีการพุ่งเข้าไปในอากาศ และมีทิศทางที่แน่นอน แต่มีส่วนโค้งมน วิ่งเข้าออกไปมา สลับกันตลอดรูปทรงนั้น จังหวะของรูปทรงที่มีทั้งชิดและห่างกัน ทำให้เกิดจังหวะที่แตกต่างไม่ซ้ำกัน (VARIATION OF FORM)ถึงแม้ว่าจะให้เส้นที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน ในรายละเอียดมีความแตกต่างกันไป ความกลมมนและพื้นผิวที่เรียบลื่นทำให้รูปทรงทั้งหมดดูมีการเคลื่อนไหวของพื้นผิวในขณะที่เรามองไล้ไปตามผิวของรูปทรงเหล่านั้น การจัดวางตำแหน่งของรูปทรงที่ 4 ถูกจัดให้อยู่ในตำแหน่งที่ค่อนข้างเป็นอิสระคือไม่ได้กำหนดให้อยู่ในตำแหน่งที่เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมจตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งจะให้ความรู้สึกเป็นระเบียบจนเกินไป

ประติมากรรมชิ้นที่ 2 รูปทรงของงานชิ้นนี้มี 3 รูปทรง ถูกจัดวางตำแหน่งให้เป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ซึ่งจะทำให้เกิดความสมดุลย์ของรูปทรง(BALANCE OF FORM) รูปทรงทั้ง 3

ก็ถูกจัดให้มีความแตกต่างกัน (VARIATION) การเชื่อมโยงของรูปทรงยังคงเป็นเช่นเดียวกับงานชิ้นแรกคือ ใช้เส้นโค้งที่เป็นเส้นรอบนอกกำหนดการเชื่อมโยงของรูปทรงเหล่านั้น ตำแหน่งของการเชื่อมโยงอยู่ประมาณตรงกลางของรูปทรงเมื่อมองแต่ละด้าน ความแตกต่างของด้านต่าง ๆ ของรูปทรงกลุ่มนี้อยู่ที่จังหวะของเส้นรอบนอก คือความสูงที่แตกต่างกัน ส่วนของแขนที่พุ่งแต่ละด้านก็ใช้เส้นโค้งที่แตกต่างกัน คือถ้าเส้นโค้งของแขนด้านบนมี 1 มุม ที่ค่อนข้างเป็นมุมฉาก เส้นรอบนอกของแขนด้านล่างก็จะโค้งลาดแทน สลับกันตลอด และพื้นระนาบของส่วนที่เชื่อมโยงของรูปทรงแต่ละด้านก็ถูกจัดให้มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าด้านหนึ่งมีพื้นระนาบที่ค่อนข้างแบน แสงอาทิตย์จับพื้นระนาบด้านนี้จะทำให้รับแสงได้เป็นพื้นที่กว้าง เกิดเงาเป็นเส้นอยู่ด้านล่างของส่วนที่ใช้เชื่อมโยง และด้านอีกด้านหนึ่งพื้นระนาบถูกจัดให้มีพื้นผิวที่นูน มน ก็จะทำให้แสงสาดลงมาจับน้อยระนาบได้ เป็นเนื้อที่น้อยกว่าด้านแรก ซึ่งจะทำให้เกิดแสงและเงาที่สมดุลย์ ส่วนด้านที่ 3 ถูกจัดให้มีพื้นระนาบค่อนข้างแบนพอ ๆ กับด้านแรก แต่พื้นระนาบนั้นถูกจัดให้อยู่ในเงาเมื่อโดนแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นลักษณะตรงกันข้ามกับด้านแรก สิ่งเหล่านี้เป็นรายละเอียดที่แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในรายละเอียดของรูปทรง แต่ยังคงมีการต่อเนื่องของรูปทรงอยู่

มหาวิทยาลัยศิลปากร ศูนย์วิทยทรัพยากร

ประติมากรรมชิ้นที่ 3 รูปทรงของงานชิ้นนี้ประกอบด้วย 3 รูปทรง และการจัดวางตำแหน่งของรูปทรงทั้ง 3 เป็นแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า เช่นเดียวกับงานชิ้นที่ 2 รูปทรงทั้ง 3 มีความสูงที่ลดหลั่นไม่เท่ากัน และแขนของแต่ละรูปทรงก็ถูกจัดให้ยื่นออกมาและพุ่งออกจากกลุ่มไปในทิศทางตรงกันข้าม การเชื่อมโยงของรูปทรงของงานชิ้นนี้แตกต่างไปจากงานชิ้นที่ 2 แต่มีบางด้านใช้ลักษณะแบบเดียวกันกับงานชิ้นที่ 1 คือ ด้านที่ 1 รูปทรงด้านนี้ไม่มีการเชื่อมโยง คงเป็นรูปทรงที่ตั้งฉากกับพื้นขึ้นมาและมีแขนที่พุ่งออกจากกัน และตั้งฉากกับรูปทรง ด้านที่ 2 รูปทรงคู่นี้นอกจากมีแขนที่ยื่นออกจากรูปทรงในทิศทางตรงกันข้ามแล้ว ยังมีส่วนที่ยื่นออกมาและพุ่งเข้าหากันในตำแหน่งเดียวกันด้วย ซึ่งดูเหมือนกำลังจะยึดเพื่อให้ส่วนที่ 2 ส่วนนี้ชนและติดต่อเชื่อมโยงกัน ส่วนด้านที่ 3 เป็นรูปทรงที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์แล้วเช่นเดียวกับงานชิ้นที่ 1 และ 2 องค์ประกอบของงานชิ้นนี้แสดงถึงความแตกต่างของด้านต่าง ๆ ซึ่งแต่ละด้านก็มีลักษณะที่ไม่ซ้ำกันเลย และยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรูปทรง ซึ่งถ้าดูจากด้านที่ 1 ไปถึงด้านที่ 3 ก็จะเห็นการพัฒนาของรูปทรงตั้งแต่ยังไม่มี

การเชื่อมโยง แล้วค่อย ๆ ยืดรูปทรงให้ยืนออกมา คล้าย ๆ กับตาของต้นไม้ที่เป็นปุ่มในตอนแรก และค่อย ๆ เจริญเติบโตเป็นยอดอ่อนที่พุ่งออกมา และถึงด้านสุดท้ายซึ่งเป็นการเชื่อมโยงของรูปทรงอย่างสมบูรณ์แล้วนั่นเอง

ประติมากรรมชิ้นที่ 4 รูปทรงของงานชิ้นนี้มี 3 รูปทรง ถูกจัดวางตำแหน่งให้เป็นรูปสามเหลี่ยม เช่นเดียวกับงานในชิ้นที่ 2 และ 3 ซึ่งทำให้เกิดความสมดุลย์ของรูปทรงในแต่ละด้าน รูปทรงทั้ง 3 มีแขนที่ยืนออกมาและพุ่งออกจากกลุ่มไปในทิศทางตรงกันข้าม ความสูงของรูปทรงทั้ง 3 ถูกจัดให้มีความสูงลดหลั่นไม่เท่ากัน การเชื่อมโยงรูปทรงยังคงเป็นเช่นเดียวกับงานชิ้นที่ผ่านมา คือใช้เส้นโค้งเป็นเส้นที่กำหนดการเชื่อมโยงของรูปทรง ลักษณะของการเชื่อมโยงรูปทรงในงานชิ้นนี้แตกต่างไปจากงานชิ้นที่ 2 และ 3 กล่าวคือ การเชื่อมโยงรูปทรงในด้านแรกนั้นเกิดขึ้นทางตอนล่างของรูปทรง ทำให้เกิดเนื้อที่ว่างกลางรูปทรงด้านบนนี้ ซึ่งมีผลให้รูปทรงด้านนี้ดูมีน้ำหนักแข็งแรงและมั่นคง ด้านต่อมาการเชื่อมโยงรูปทรงเลื่อนขึ้นมาอยู่ตรงกลางรูปทรง ทำให้ช่องว่างที่เกิดระหว่างด้านบนและด้านล่างเกิดความสมดุลย์ รูปทรงด้านนี้จึงเกิดความสมดุลย์ทั้งรูปทรงและเนื้อที่ว่างในอากาศ ส่วนด้านสุดท้ายนั้นการเชื่อมโยงถูกจัดให้วางอยู่ตอนบน แต่ยังไม่ถึงส่วนยอด คือบริเวณแนวเดียวกับแขนของรูปทรง ทำให้เนื้อที่ว่างด้านล่างมีมากกว่าด้านบน รูปทรงด้านนี้ให้ความรู้สึกที่โปร่งเบากว่าทุก ๆ ด้าน นอกจากความแตกต่างในเรื่องการเชื่อมโยงรูปทรงแล้ว ยังมีความแตกต่างในรายละเอียดอื่น ๆ อีกมากมาย แต่ลักษณะของรูปทรงที่ต้องการแสดงออกยังคงอยู่นั่นคือ รูปทรงที่มีการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันวิทยบริการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพผลงานโครงการวิทยานิพนธ์

ผลงานชิ้นที่ 1

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ผลงานชิ้นที่ 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สงวนลิขสิทธิ์

ผลงานชิ้นที่ 3

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ผลงานชิ้นที่ 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

อุปสรรคและปัญหาในการสร้างสรรค์

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโครงงานชุดนี้ เกิดจากโครงสร้างของรูปทรงที่ให้ความรู้สึกที่ค่อนข้างแข็งกระด้าง อันเนื่องมาจากลักษณะโครงสร้างที่เป็นแนวตั้ง และแขนที่ตั้งฉากกับรูปทรงมากเกินไป ลักษณะเหล่านี้ข้าพเจ้ามุ่งเน้นมาก ทำให้ผลที่ออกมาในทางสายตาดูแข็งกระด้าง ทั้งนี้เกิดจากการที่ข้าพเจ้ายึดถือคติในลักษณะที่เป็นจริงในรูปทรงของคน ซึ่งกำลังยืนอยู่เป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าตัดลักษณะที่เป็นลีลาซึ่งมีอยู่ในรูปทรงของคนจนหมดเกินไป

ปัญหาที่ยุ่งยากอีกปัญหาหนึ่งก็คือ รูปทรงซึ่งเป็นกลุ่มนั้น มีแง่มุมและมุมมองต่าง ๆ มากมาย การสร้างสรรค์รูปทรงที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นลักษณะ 3 มิติ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เกิดความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งส่วนใหญ่ในงานประติมากรรม จะต้องมีด้านบางด้านซึ่งมีความสมบูรณ์น้อยกว่า ซึ่งเป็นลักษณะที่หนีไม่พ้นในเรื่องการจัดองค์ประกอบ ปัญหาเหล่านี้แม้แต่ในงานของข้าพเจ้าก็หนีไม่พ้นเช่นกัน ซึ่งข้าพเจ้าหวังว่าในอนาคตจะได้แสดงความสมบูรณ์ในงานประติมากรรมของข้าพเจ้าแก่สาธารณะชนต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร ศูนย์วิทยทรัพยากร

สรุป

ผลงานประติมากรรมที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นนี้ มีที่มาและแรงบันดาลใจจากลักษณะเป็นกลุ่มของคนที่ยืนอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ผสมผสานกับรูปทรงที่มีอยู่ในธรรมชาติ คือ ปะการังและกระดูกสัตว์ มาเป็นปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาศิลปของ Henry Moore ศิลปินชาวอังกฤษ และ Lynn Chadwick ศิลปินชาวอังกฤษ มาเป็นแนวทางสร้างเสริมความเข้าใจ ในการคลี่คลายผลงานและปัญหาต่าง ๆ ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าจึงแสดงให้เห็นถึงรูปทรงที่แทนค่าความรู้สึกนึกคิด อันแสดงให้เห็นถึงเส้นและรูปทรงที่มีลักษณะนามธรรม เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ขนาดของงานประติมากรรม

	วัสดุ	สูง 1 ซม.
1. ผลงานวิทยานิพนธ์ กลุ่มที่ 1	พลาสติกแข็ง	84 ซม.
2. ผลงานวิทยานิพนธ์ กลุ่มที่ 2	ปูนพลาสเตอร์	105 ซม.
3. ผลงานวิทยานิพนธ์ กลุ่มที่ 3	พลาสติกแข็ง	88 ซม.
4. ผลงานวิทยานิพนธ์ กลุ่มที่ 4	ปูนพลาสเตอร์	86 ซม.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์